

ZBIGNIEW DOBKOWSKI

ur. 1957; Elk

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, współczesność
Słowa kluczowe	Lublin, współczesność, Tomasz Pietrasiewicz, Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN", lubelski Plac Śmierci, Umschlagplatz w Lublinie, upamiętnienie lubelskiego Placu Śmierci, doktor Ackerman, Sławomir Mielezsko, Andrzej Przewoźnik, Aleksander Kwaśniewski, Jerzy Buzek, Marek Borowski, Michael Tregenza

Rozmawiałem z wieloma

Nikt dokładnie nie wiedział, gdzie transporty były lokowane, w jaki sposób i w jakich okolicznościach Żydzi, którzy byli na terenie zamkniętego getta, byli przepędzani – ponieważ to się odbywało nocą. Niemcy wszelkiego tego typu akcje próbowali przed społecznością polską ukrywać. [Poszukiwania] trwały około trzech lat, aż na podstawie zgromadzonego materiału, na podstawie dokumentów, które chociażby miał w dyspozycji Mike Tregenza, [udało się].

W Żydowskim Instytucie Historycznym też nie wiedziano. Pokazano mi tam książkę Rudolfa Redera Bełżec. Mówią: „Masz, popatrz, może tam coś jest napisane”. Nikt więc nie wiedział dokładnie, z którego to było miejsca i jak to przebiegało. Byłem cały czas w kontakcie z doktorem Ackermanem. Jest chyba dziesięć listów między nami, do momentu, kiedy on definitywnie zrezygnował z racji kosztów, bo by upamiętnić to miejsce w formie, jaką zaprojektował profesor Mielezsko, wymagana była kwota na tamten czas, czyli na 1999 czy 2000 rok, około 250 do 300 tysięcy dolarów.

Oczywiście powiadamiałem instytucje, rozmawiałem z wieloma; pisałem do gazet, pisałem do Andrzeja Przewoźnika, który był szefem komórki zobowiązanej do upamiętniania tego typu miejsc. Pisałem do prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego, do premiera Jerzego Buzka, do marszałka Sejmu, bodajże wtedy był nim Marek Borowski. Każdy z nich odpowiadał. Mam odpowiedzi na te listy. Pan prezydent proponuje skierować się do pana Przewoźnika. Marszałek Sejmu bardzo dziękuje za zaproszenie i też prosi, żeby się skontaktować z naszym Urzędem Wojewódzkim. Jeżeli chodzi o upamiętnienie tego miejsca, dopiero Brama Grodzka i Tomek Pietrasiewicz [pomogli] – ogłosili konkurs. Konkurs wygrał bardzo ciekawy projekt.

Okazało się, że jest za mało pieniędzy, żeby go zrealizować w takiej formie, w jakiej jest. [W końcu], w 2017 roku, udało się doprowadzić do skutecznego zagospodarowania tego miejsca i upamiętnienia, i chwala tym wszystkim, którzy się do tego przyczynili.

Data i miejsce nagrania	2020-02-19, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Łukasz Pankowiec
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"